GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 73

W Srodę Dnia 12. Września 1810.

Mowa miana przez JW. Walentego Litwińskiego, Prokuratora Królewskiego Trybunału 1szey Instancyi Departamentu Krakowskiego dnia 15 Sierpnia 1810 iako na dniu do zaprowadzenia Kodexu Napoleona i nowych Magistratur sądowych wyznaczonym.

Wielki i niezwyciężony Napoleon Cesarz Francuzow, Król Włoski, Protektor Ligi Reńskiey, troskliwy o dobro ludow pod protekcyą iego będących, a przekonany, iż szczęśliwość każdego narodu od mądrego i sprawiedliwego zawisła prawodawstwa, wskrzeszaiąc Oyczyznę naszą z popiołów, nadaiąc iey konstytucyą, w artykule 69 teyże konstytucyi uchwalił: " iż Kodex Napoleona będzie prawem cywilnym Xięstwa Warszawskiego, a traktatem Wiedeńskim rozszerzywszy granice Xięstwa Warszawskiego, chciał, ażeby mieszkańcy kraiu przedtem Galicya zwanego, teraz do Xięstwa Warszawskiego wcielonego, byli ucześtnikami tak swobod i przywileiow z konstytucyi Xięstwa Warszawskiego wynikaiących, iak i dobrodzieystw, które Kodex Napoleona na każdego zlewa mieszkańca.— Nayłaskawszy i o dobro nasze naytroskliwszy Monarcha Fryderyk August, Król Saski i Xiążę Warszawski chcąc przyśpieszyć moment naszego uszczęśliwienia, wyznaczył dzień dzisieyszy do zaprowadzenia w tey to prowincyi Kodexu Napoleona: a chcąc ten akt uczynić nader uroczystym i dać ludom swoim, traktatem Wiedeńskim do Xięstwa Warszawskiego wcielonym, dowód szczególnieyszych swych względow i przychylności, zesłał do zaprowadzenia Kodexu Napoleona i nowych Magistratur sądowych Ciebie JW. Ministrze, iako Naczelnika Sprawiedliwości kraiowey i Męża w oyczyznie naszey z wysokiego światła, cnoty, gorliwości i nieporównaney pracowitości wsławionego i zasłużonego. Lubo Naród Polski prawą wywdzięczaiąc się wdzięcznością za dobrodzieystwa, iakiemi go Napoleon Wielki ten naypotężnieyszy Monarcha obdarzył; zwykł obchodzić dzień urodzin iego z tem uczuciem, iakie prawdziwa wzbudza wdzięczność, i z tą zewnętrzną okazałością, iaka tylko uroczystości dnia tego odpowiadać może; dzień iednak 15ty Sierpnia 1810 roku z powodu, iż w dniu tym przy obchodzeniu urodzin Napoleona Wielkiego, nowe prawodawstwo w tey to prowincyi polskiey zaprowadzone zostało, będzie od dnia dzisieyszego dla

nas i naszych następnych pokoleń świętem narodowym, będzie dniem powszechney radości, dniem wieczney pamiątki uszczęśliwienia naszego. — Gdy nayświetleysi mowcy iuż przekonali świat o mądrości ustaw Kodexu Napoleona, i gdy większa połowa ucywilizowanych ludow Europy, pod prawami tegoż Kodexu żyiąc dobroczynność iego ustaw iednostaynym i powszechnym wielbi głosem, wyrazy moie byłyby zbyt słabe, gdybym chciał w tym przedmiocie mówić. Pozwól iednak JW. Ministrze, ażebym, ile uroczystość dzisieysza i czas dopuszcza uczynił w krótkości porównanie prawodawstwa Kodexu Napoleona z prawodawstwem zeszłego rządu, i okazał w krótkich wyrazach, iakie dobrodzieystwo na ludy traktatem Wiedeńskim do Xięstwa Warszawskiego wcielone od dnia dzisieyszego zlewać się zaczynaią! — Stan człowieka iest naypierwszą własnością onegoż, z którey iako z źrzodła wszystkie prawa wypływaią: urodziny, zawarcie związkow małżeńskich i zgon wreszcie człowieka, są trzy nayważnieysze momenta, nayliczniejsze skutki cywilne za sobą pociągaiące, urządzenie więc dokładne aktow stanu cywilnego iest w prawodawstwie iedno z nayistotnieyszych i nayzbawienniejszych. Prawodawstwo iednak cywilne zeszłego rządu, lubo w obszernych Xięgach zawarte, w przedmiocie tym nayważnieyszym naymnieyszey nie czyniło wzmianki; a gdyby obrządek religii naszey, nie był zachował pamiątki urodzin, ślubow i śmierci człowieka, o bycie i stanie onegoż, tudzież o związkach familiynych i zgonie iego albo żadnego nie mielibyśmy śladu, albo musielibyśmy zawierzyć niepewnem i na samych tylko domniemaniach zasadzaiącem się dowodom. —— Instalacya więc urzędnikow stanu cywilnego iest ieden z naypierwszych zaszczytow który mu prawodawstwo Kodexu Napoleona przed innemi prawodawstwami cywilnemi, którymi świat od wiekow obdarzony bywał. Prawodawstwo zeszłego rządu ustanowiło było opiekę nad małoletnemi i pozbawionemi własney woli, nie naytroskliwiey iednak dobru małoletniego zaradzało: gdy powierzywszy opiekę nad nim iedney tylko osobie opiekuna, iune związkiem krwi złączone i wrodzone przywiązanie maiące. Osoby od wszelkich czynności wpływ na los i dobro małoletniego maiących zupełnie wyłączyło; a napełniwszy rozdział o opiekach formalnościami na zbyteczney bojaźni i nieufności się zasadzaiącemi, ustawicznemi nakazami nudziło naytroskliwszego opiekuna. Sądy tysiącznemi zarzucało podaniami, a maiątki sieroceńskie taxami i innemi kosztami wycieńczone zostały. Prawodawstwo Kodexu Napoleona, osobę, maiątek i los małoletniego nie samemu tylko opiekunowi, lecz radzie familiyney z naybliższych krewnych się składaiącey, na którey czele zacny urzędnik Sędzia Pokoiu zasiada, powierza, i w nayzupełnieyszym zaufaniu, iż związek krwi iest naymocnieyszy, teyże radzie familiyney wszelkie interessa małoletniego się tyczące, w sposób iak nayprościeyszy ułatwienia moc daie, większey tylko wagi czynności, lub wątpliwe, zatwierdzeniu lub rozstrzygnieniu Trybunałow oddaiąc. — Xięgę hypotek, od którey porządnego i dokładnego prowadzenia bezpieczeństwo maiątkow obywatelskich zawisło; lubo Rząd zeszły kilkokrotnie wprowadzić przyrzekał; iednakowoż z powodu rozwlekłey swey manipulacyi, aż do ostatniego momentu swego bytu nie wprowadził, nikt tedy z pewnością nie wiedział co posiadał, nabywaiący i daiący na hypotekę w ustawiczney zostawał obawie; kredyt realny nie był

zapewniony, czynności, przeto obywatelskie naywiększey doznawały trudności, i że niepewność majątków i zamieszanie nie doszły do naywyższego stopnia, jedynie winniśmy roztropnym ustawom przodków naszych, organizacyą aktów Ziemskich i Grodzkich przepisuiącym; lubo wyznać należy, że i w aktach tych dla braku repertoryow, wyszukanie stanu dóbr nieruchomych z czasow cokolwiek dawnieyszych było zawsze trudne, zbyt kosztowne i przytem niepewne. Akta przeto te nie odpowiadały także zupełnie celowi, do którego były przeznaczone. Czuł każdy obywatel konieczną potrzebę iak nayprędzey zaprowadzenia xięgi hypotek; lecz dobrodzieystwem tem obdarzyc kray nasz zostawione zostało prawodawstwu Kodexu Napoleona, i iuż od dnia dzisieyszego zaprowadzone zostaną xięgi hypotek, a za doskonałość i dokładność tych xiąg ręczy nam dostatecznie wielkość gieniuszu prawodawczego, który wszystko mądrością swoią obiął i nic wątpliwego nie zostawił. — Instytut Notaryuszow, którego prawodawstwo zeszłego rządu nie znało, iest także nayszczególnieyszym zaszczytem prawodawstwa Kodexu Napoleona, instytut albowiem ten zbawienny zatknie na przyszłość niewyczerpane źrodło pieniactwa, ułatwi Sędziemu rozpoznanie sporu, skróci rozwlekłość procesu i ustali spokoyność obywateli. Szkodliwy i w naszym kraiu zbyt zakorzeniony zwyczay przy każdey tranzakcyi nawet przed aktami zawartey używania ręcznych Kontra-Rewersow, osnowie tranzakcyi, lubo urzędowey przeciwnych, ilekroć nie byłże nayzawikłańszych processow i zniszczenia obywatelskich maiątkow przyczyną? a dowod przez świadkow w istocie swoiey rozwlekły, a częstokroć sprzeczny i niepewny przeciwko osnowie dokumentow wprowadzony, ileż nie przewlekał postępowania sądowego i wymierzenia sprawiedliwości? Instytut Notaryuszow nakazuiący: ażeby wszelka czynność z naywiększą zeznana była otwartością przed urzędnikiem publicznym pod dozorem rządu zostaiącym i nadaiąc tymże dokument m wiarę i moc zupełną, a nie dopuszczaiąc przeciwko osnowie żadnego zarzutu, wyiąwszy fałszu i nieprzyznania, znosi na zawsze ten szkodliwy zwyczay, zagradza wszystkim wybiegom drogę i szczęśliwą rokuie nam przyszłość.— Sądy Pokoiu, ten naychwalebnieyszy rozumu ludzkiego wynalazek w duchu Kodexu Napoleona u nas od roku prawie wprowadzone i z naygorliwszych składaiące się obywateli, iuż naydobroczynnieysze skutki po naszym rozszerzaią kraiu, a tysiączne sprawy iuż ugodzone i umysły tysiąc osob poróżnionych zbliżone; mądrość prawodawstwa Kodexu Napoleona na wprzód nam iuż zapowiedziały. Za rządu zeszłego sądy z samych prawie cudzoziemcow się składaiące w obcym ięzyku i w sekrecie odbywane bywały; każda prawie klassa ludzi innemu podlegała sądowi, a tak inne były sądy szlacheckie, inne sądy mieyskie i inne dominikalne, iednakowy sposób postępowania w rewersowaniu i expedyowaniu spraw nayważnieyszych iak naydrobnieyszych not przewlekał bezustannie wymiar sprawiedliwości, a łatwość uzyskania restytucyi nawet przeciwko wyrokowi ostatniey instancyi, czyniła wyroki niepewne, i uwieczniła pienią. Teraz sądy z samych rodakow się składaiące, w ięzyku oyczystym i publicznie odprawiać się będą, wszyscy mieszkańcy bez różnicy stanu iednemu podlegaią sądowi, iednemi rządzą się prawami, i wszyscy są równi w obliczu prawa, sposób postępowania krótszy i ścisłe odłączenie mnieyszey wagi czynności od ważnieyszych, przyśpieszy wymiar sprawie-

dliwości, a wyszczególnione i ograniczone przyczyny do proszenia restytucyi nadadzą wyrokom moc i trwałość, która przez żadną pienią nie będzie mogła bydź naruszoną. —— Zbyt było łatwo podług ustaw rządu zeszłego podnieść konkurs na maiątek zadłużonego, lecz nie było prawie przykładu, ażeby i w przeciągu kilkunastu lat bywał ukończony. Rozdział albowiem o konkursie samemi drobnostkami i formalnościami napełniony, był to labirent, z którego wyd bycie się było rzeczą naytrudnieyszą. Narastały więc codziennie wierzycielom procenta, gdy tym czasem pieniądze do Massy konkursowey należące, bez użytku w depozycie leżały, i massa codziennie taxami i kosztami administracyynemi zmnieyszona bywała. Przezorne prawodawstwo Wielkiego Napole na tym wszystkim nieprzyzwoitościom drogę zagradza, a ustanowiwszy sprawiedliwy i dokładny porządek pierwszeństwa, w nayprościeyszy sposób odbywa z wierzycielami likwidacyą i kollokacyą; w krotkim przeciągu czasu massę zadłużonego między wierzycieli podług porządku pierwszeństwa im służącego rozdziela i konkurs ukończa. — Otoż to są w krótkości wyszczególnione dobrodzieystwa, któremi Nayiaśnieyszy Król zaprowadzaiąc Kodex Napoleona kray nasz na dniu dzisieyszym obdarza. Lecz gdy dobroczynność każdego prawodawstwa od nayściśleyszego wykonania ustaw iego zawisła, nayłaskawszy nasz Monarcha chcąc dla naszego kraiu te dobroczynne skutki, które z prawodawstwa Kodexu Napoleona wypływa ią zapewnić, iuż wezwał do Trybunału ludzi naygodnieyszych, po których gorliwości niezawodnie spodziewać się należy, iż będą nayściśleyszemi wykonywaczami ustaw prawodawstwa Kodexu Napoleona. — Już na dniu dzisieyszym widzi z ukontentowaniem Departament Krakowski skład przyszłego swego Trybunału złożonego z osób, których zdatność, gorliwość i cnota powszechnie iest znana, na których czele znayduie się mąż pełen światła, zasług i cnoty, który od młodości swoiey urzędowaniu sądowemu się poświęciwszy, przechodząc stopniami aż do naywyższych prawie urzędów Sędziego od trzynastu lat w sądach tuteyszych z powszechnem prezyduie ukontentowaniem; który przy powszechnem zaufaniu posiada ten szczególnieyszy dar, łagodnością i dobrocią swoią uięcia sobie każdego, kto się do niego zbliży. —— Składaiąc Nayiaśnieyszemu Monarsze naszemu naylepszemu z Królów dzięki za dobrodzieystwa nam na dniu dzisieyszym udzielone, przyymiy JW. Ministrze za prace i nayusilnieysze starania o dobro tey części administracyi rządowey, którą nayłaskawszy Król Twoiey troskliwości powierzył, hołd winney wdzięczności. — Wielbił Rzym i świat prawie cały Rzymskiemi prawami się rządzący mądrość prawodawstwa Justyniana, lecz umiał równie cenić zasługi Trybonianа, który swym światłem i swoią pracą do dzieła tego zbawiennego dopomagał Justynianowi. Twoie przeto, JW. Ministrze, wysokie światło oświecać nas zawsze będzie, Twoie poświęcenie się zupełne dla usług kraiu, będzie dla nas wzorem, a Twoia gorliwość będzie nas zachęcać do naytrudnieyszych prac i do nayściśleyszego zadosyć uczynienia naszym obowiązkom. A tak ożywieni duchem naszego Naczelnika z iak naychlubnieyszą emulacyą ubiegać się będziemy; ażeby odpowiedzieć temu wysokiemu celowi, do którego powołani iesteśmy, i usprawiedliwić to zaufanie, które nayłaskawszy Król w nas położyć raczył.

Z Paryża d. 24 Sierpnia.

Podług listów z Neapolu oczekiwany tam

był Król na powrot, ponieważ wyprawa do Sycylii odłożona iest do nieograniczonego czasu.

O podroży Cesarza do Hollandyi zupełnie ucichło. Dwor przepędzi iesień w Fontaineblean.

Mowią teraz więcey niżeli kiedy o wielkich układach między Austryą i Francyą, a nawet o ścisłem i odpornem przymierzu; urzęd wnie nic iednak o tem nie ogłoszono.

Uroczystość d. 15 Sierpnia obchodzona była w zbroiowniach Antwerpii i Tulonie z uszczeniem z warsztatu pięknych okrętow Tylża i Be.. o 80 działach.

Wyrok Cesarski pod d. 22 Sierpnia w St. Cloud wydany zawiera:

Napoleon, &c. Gdy oszczędne robienie cukru z winnych iagod iest tnie iest istotne handlu i rolnictwo, i gdy w ważney tey części przemysłu dać chcemy szczególnieyszy dowód Naszey protekcyi, postanowiliśmy zatem: 1) D. 1 Stycznia 1811 rozdane zostanie 200 000 fr. pomiędzy 12 zakładow, które wyrobiły naywięcey iagodowego cukru. 2) Podział tey summy nastąpić ma w stosunku naywięcey wyrabianego cukru. 3) Chcący do tego podziału należeć, powinien naymniey 10,000 Kilogramow wyrobionego cukru okazać. 4) Wyrobiony cukier powinien bydź wyznaczonemu kommissarzowi przez prefekta okazany, co mieyscowy prezydent świadectwem potwierdzi. 5) Prefekt przeszle takowe z świadectwem przed 1wszym Maia Naszemu Ministrowi wewnętrznemu, dołączaiąc do tego probę cukru. 6) Minister Nasz wewnętrzny zda Nam potem sprawę, wymieni fabrykantow, którzy sposobienie cukru wydoskonalili i wskaże nagrody i zachęcenia, na iakie zasłużyli.

(Pod.) *Napoleon.*

P. Prael, prezydent miasta Bruxelli, wyniesiony iest na godność hrabiego.

W przyszłą niedzielę d. 25, iako w dniu urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey, będą podług Monitora Ministrowie, wielcy urzędnicy państwa i ich małżonki, urzędnicy dworu i damy pałacowe przypuszczone w St. Cloud do złożenia powinszowań swoich. Nazaiutrz będą u dworu wielkie pokoie i reprezentacya teatralna. Ogrod, park i kaskady będą oświecone i wody sztuczne wytryskiwać.

Dyrektor mostow, JP. Mole, poiechał do Hollandyi.

Monitor wczorayszy ogłosił następuiące doniesienia od woysk w Portugalii i Hiszpanii.

Przed Almeidą otworzony iuż został przekop. Woysko Angielskie przypatruie się spokoynie działaniom naszem. Powiedziećby nie mal należało, iż Lord Wellington chce tylko, aby woyska iego nauczyły się od nas sposobu oblężenia i zabierania twierdz.

Jenerał Reynier opanował dwie ważne twierdze Penamacor i Monsanto; w każdey z nich znalazł 15 dział i wiele żywności. Twierdza Monsanto miana była od mieszkańcow tey okolicy za niedobytą. Za zbliżeniem się iednak naszem opuścili ią Hiszpanie, mowiąc: "Dla czegoż mamy się zamykać w mieyscu, kiedy nas Anglicy opuszczaią?,,

Dywizya Jenerała Gerarda w Andaluzyi, zrobiła pod młodym tym i odważnym jenerałem szczęśliwą wyprawę do Ronda. Anglicy przybyli tamteyszym rokoszanom na pomoc; lecz że źle z niemi było opuścili ich i wsiedli ze wstydem na okręty.

Porucznik Alberti rozproszył w dawney Kastylii przy Willalon w 60 ludzi cztery razy liczniey szą kupę rokoszanow.

Z Amsterdamu d. 28. Sierpnia.

Od 21 b. m. woyska Francuzkie, które nie pozostaną w Hollandyi, wychodzą z naszego kraiu.

Na mieyscu P. Vichery będzie kommendantem miasta naszego Jenerał Darut, który wsławił się w kampanii 1799 i był podówczas rządcą Amsterdamu.

Z Austryi d. 24. Sierpnia.

(Z Gazety Hamburskiey.)

Jak się dowiaduiemy Minister stanu, Hrabia Metternich, wyiedzie dopiero d. 26 z Paryża, nazaiutrz po imieninach Nayiaśnieyszey Cesarzowey Francuzow, na których znaydować się będzie, a ziedzie do Wiednia na początku Września.

Mowią, iż Nayiaśnieyszy Cesarz przedsięweźmie w krotce nową przydłuższą podroż przez Styryą wzdłuż granic Kroacyi. Cesarzowa Jmć udać się także ma do Węgier i ziędzie się tam z powracaiącym wysokim swoim małżonkiem.

Z Kopenhagi d. 28. Sierpnia.

Rządowa nasza gazeta zawiera co następuie:

" Podług Angielskich doniesień pod d. 4 Sierpnia oczekiwano w Londynie, iż w krotce nastąpi wymiana jeńcow między Daniią i Angliią. Jeżeli takie życzenie było w Londynie, tedy dziwić się nie można, bo liczba jeńcow Angielskich pomnaża się codziennie przez zabieranie Angielskich okrętow pod naszemi brzegami przez walecznych naszych marynarzy; lecz winniśmy ostrzedz naszych czytelnikow, iż rząd Duński nie wchodził i niewchodzi w żadne prywatne układy, co do tego przedmiotu, z gabinetem Angielskim. Stałość w zasadach i nieodstępność od raz przedsięwziętego systematu była zawsze i będzie cechą rządu Duńskiego. Angielscy Gazeciarze znaydą się przeto w przykrey konieczności odwołania, iż oczekiwanie ich, co do wymiany jeńcow z Daniią, nie przyszło do skutku. „

Z Paryża przybył tu gabinetowy goniec Porucznik Gl fr.

Z Tröm en odebrano nieprzyiemną wiadomość, iż w Norwegii 31 kupieckich okrętow Duńskich nieprzyiacielskie okręty zabrały.

Z Londynu d. 19. Sierpnia.

Junta rokoszanow w Kadyx dała Xciu Orleans dowodztwo w Katalonii.

Listy z Lizbony pod d. 25 Lipca donoszą, iż bitwa, którą Jenerał Craufurd, iak wiadomo d. 24 nad rzeką Koa stoczył, trwała od rana do wieczora. Głowne woysko pod Lordem Wellington, przy ktorem znayduie się wielu naystarszych i naysławnieyszych naszych jenerałow, iako to Spencer, Beresford, Hill, Stewart, &c. przygotowane było na attak nieprzyiaciela.

Ogłoszony tu teraz list Francuzkiego Ministra związkow zagranicznych do Amerykańskiego posła w Paryżu, Jenerała Armstrong, wielkie tu sprawił wrażenie.

Deputacya od kupcow czekała długo odpowiedzi rządu na rożne przełożenia, które radzie handlowey uczyniła względem stosunkow handlowych z Francyą i wydawanego okrętom pozwolenia, które zbytecznie ścieśnia handel z tem mocarstwem. Dał nakoniec rząd d. 8 b. m. odpowiedź, okazuiąc iak naywiększą chęć złagodzenia po części surowości urządzeń w tey mierze i kazał rzeczoney deputacyi oświadczyć, iż wolno kupcom prowadzić handel z Francyą pod następuiącemi warunkami:

" Jeżeli Francya zechce wpuszczać okręty Angielskie z trzecią częścią ładunku w płodach osadowych i rękodzielni Angielskich lub w towarach wschodnio-indyyskich, w tey

rząd chętnie dozwoli okrętom Angielskim w prowadzać trzecią część ładunku w winie, a resztę w zbożu, mące, &c. ale wodek zab a- nia, iak dawniey. Ma się iednak rozumieć, iż gdy rząd Francuzki nie zgłasza się bynaymniey w tey mierze do rządu Angielskiego, zatem sami kupcy zechcą się o to układać, aby celu swego dopięli. Układ takowy obiecuie obu kraiom wielkie pożytki; ale wątpiemy, aby Bonaparte nań przystał. W reszcie możeby przystał dla pokrzepienia handlu Francyi, ale nigdy nie dozwoli, by ztąd Anglija korzystała.,,"

D. 12 obchodzone były urodziny Następcy tronu Xcia Walli, który 49 rok zaczął.

Prywatne listy z Ameryki mowią o zaczepnem i odpornem przymierzu, które zawrzeć się ma między ziednoczonemi stanami północney Ameryki i sąsiedzkiemi prowincyami południowey Ameryki.

Na końcu Czerwca miano tak w Nowymiorku, iako i Bostonie listy z Hawanny, które donosiły o zaburzeniach w Mexyku i że uwięziono rządcę i kilku Xięży. — Hrabia Pahlen Rossyyski poseł przybył do Wasingtonu, był Prezydentowi Maddison przedstawiony, któremu oddał list wierzytelny.

Deputowani, którzy przed nieiakim czasem przybyli tu z Venezuela czyli Karakas, wyieżdzają za kilka dni na powrot. Umowiono tymczassowo niektóre urządzenia na korzyść handlu Angielskiego.

W miesiącu Styczniu zawarta została między Królem Perskim i Sujah Ulmulk umowa, którey głownym warunkiem iest, iż Sujah za pomocą woyska Perskiego będzie na tron wyniesiony. Za to odstępuie Królowi Perskiemu niektóre krainy na granicy zachodniey i płacić będzie haracz.

Z Augszburga d. 22. Sierpnia.

Wczoray rano przebiegła tędy sztafeta od Francuzkiego Ambassadora, Hrabiego Otto z Wiednia do Paryża, przy którey znaydowało się zalecenie do wszystkich poczt, aby ię pod naysurowszą odpowiedzialnością tak szybko odsełały, iak rządowe Francuzkie sztafety pod czas ostatniey woyny.

Bawarski Jenerał porucznik, Hrabia Wrede, powrocił tu onegday z swey podróży do Baden przy Rasztadt i Strasburgu, nie udaiąc się ztamtąd do Paryża.

Z Norembergi d. 22. Sierpnia.

W wydanem w Erfurcie rozporządzeniu względem uroczystości d. 15 Sierpnia nakazano wszystkim urzędnikom Xięstwa Erfurtskiego i hrabstwa Blankenhayn, aby od dnia tego nosili Francuzką kokardę.

Od brzegów Menu d. 23. Sierpnia.

Na mieyscu zmarłego Hrabiego Morawickiego mianowany został ministrem sprawiedliwości w Bawaryi Hrabia Reichersberg.

Jak tylko pamięć ludzka zasięgnąć może nigdy w wodach Czeskich nie było tyle kąpiących się, iak tego lata; naywięcey znayduie się tam ranionych officerow.

Znany P. Colin znayduie się teraz w wodach Ronnenburg w Xięstwie Altenburg.

Dla Szląskich płocien otworzyła się teraz nowa droga przez północną Amerykę do Mexyku, Peru, Chili, &c. gdzie dobrze są sprzedawane. Dla Szląskich tkaczow nie małem to iest dobrodzieystwem.

W Saxonii nie Wittenberg, ale Torgau ma bydź na twierdzę przerobione. Pułkownik Langenau poiechał był z planem nowey tey twierdzy do Paryża.

Koronie Bawarskiey pozostała się większa połowa Tyrolu po ustąpieniu Włoskiego Tyrolu.

Z Obozu w Piale d. 5. Sierpnia.

Anglicy zgromadzili między Messyną i

Earo całą morską swoią siłę, którą mieli na morzu Toskańskim. Narachowano w tych dniach 5 liniiowych okrętów stoiących w kanale, pomiędzy któremi dwa o 80 działach. Kilka fregat, krąży ustawicznie między Reggio i le Pezzo, uważaiąc nasze poruszenia. Lecz wszystkie te przygotowania do obrony nie zdaią się być dla osiadłych tam Angielskich kupców dostateeznemi; przedaią swoie towary prawie za bezcen i codziennie wychodzą stamtąd wyładowane towarami statki do mieysc, w których większe upatruią bezpieczeństwo. Tymczasem mniemaią, iż klęska, którą poniosł ostatni konwoy, któremu Kapitan Caraccioli na pomoc przybył, spóźni cokolwiek wylądowanie, ponieważ był wielu potrzebnemi ieszcze do wyprawy rzeczami wyładowany. Rozkaz, ażeby woyska zgromadzone w Bagnara i Scila rozłożone po wsiach i miasteczkach zostały, utwierdza bardziey to domniemanie. Od rozprawy d. 21 Lipca nie śmieią Anglicy zbliżyć się ku naszem batteryom; czasami tylko posełaią bombardyerskie statki, które zaraz uciekaią, iak tylko zbroyne nasze łodzie przeciw nim wychodzą. Dziś rano kazał nieprzyiaciel 3 bombardyerskim statkom pod zasłoną 30 zbroynych łodzi naprzod postąpić. J. K. Mość wysłał przeciw nim 3 dywizye prawego skrzydła linii. Za pierwszym wystrzałem szukały bombardyerskie statki schronienia za swoiemi okrętami. Tymczasem 3 dywizye nasze pomykały się co raz więcey w nayleprzym porządku ku brzegom nieprzyiacielskim. Gdy przebyły za środek kanału rozpoczął nieprzyiaciel okropny ogień. Tak zaś były blisko brzegów Sycyliyskich, iż nieprzyiacielskie kule padały o 100 sążni za naszemi szalupami. Wszystkie batterye nad brzegami Sycylii dawały także ognia, na który nasze statki odpowiadały i miały szczęście, iż żaden ich wystrzał nie był daremny, bo wszystkie ich kule trafiły albo w batterye, albo okręty nieprzyiacielskie. Przymusiły nawet do zaprzestania strzelać nieprzyiacielskie łodzie zbroyne, chociaż dwie fregaty znaydowały się pomiędzy niemi.

Z Neapolu d. 10. Sierpnia.

Główna kwatera Królewska zawsze ieszcze iest w Piale, o pół mili od Reggio, gdzie J. K. Mość ma piękny z drzewa wystawiony pawilon, z którego, dla wysokiego położenia ma dokładny widok na ciasninę Messeńską i na brzegi Sycyliyskie.

Morska siła nasza poniosła niestety nieiaką stratę. Pod zasłoną 4 zbroynych szalup posłana stąd została przewozowa flota do Kalabryi. Król posłał przeciw niey 6 innych zbroynych szalup, które przybyły do niey szczęśliwie. D. 24 Lipca, gdy flotylla przybyła do wód Amantea, postrzeżono w nieiakiey odległości iedną Angielską fregatę i 5 innych zbroynych statków. Kapitan Caraccioli, który miał naywyższe dowództwo, rozkazał w nocy część przewozowych statków pod ląd podciągnąć, dla których obrony postawił na brzegu dwa 12 funtowe działa. Sam zaś stanął z 10 zbroynemi szalupami wszystkiemi do bitwy, dla zasłonienia reszty flotylli. D. 25 Lipca równo z świtem zbliżył się nieprzyiaciel, i po 6 godzinnym ogniu zbroyne szalupy tak bardzo postrzelane zostały, iż Kapitan Caraccioli kazał ie zatopić, a z ludem na ląd wysiadł. Anglicy wysadzili potem 800 ludzi na ląd, którzy całą flotyllę częścią zabrali, częścią zatopili. Klęska ta nie czyni w prawdzie Neapolitańskiey sile morskiey żadnego zakału, ponieważ iest tylko skutkiem nieprzyiacielskiey przemocy; ale spóźni cokolwiek wylądowanie do Sycylii.

DODATEK

DO № 73.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 12. Września 1810.

Z Warszawy d. 8. Września.

W przeszły Czwartek odprawiło się tu żałobne nabożeństwo w kościele XX. Kapucynow za duszę ś. p. Hrabiney z Bielińskich Łubieńskiey, małżonki JW. Ministra Sprawiedliwości, zmarłey w Krakowie. Mszą wielką miał JW. X. Prażmowski, Proboszcz Katedralny Płocki i Warszawski, a piękną i tkliwą mowę na uwielbienie cnot tey Pani, iako dobrey żony, matki i obywatelki, JW. JX. Radca Stanu Woronicz Dziekan Kat. Warszawski.

Minister Skarbu.

Na mocy prawa o stęplu przez Seym uchwalonego, podaie do wiadomości komu o tym wiedziec należy, ia nayszczególniey tak drukuiącym w Krakowie lub innych miastach Xięstwa Warszawskiego, iako i sprowadzaiącym z zagraniey tak dla Chrześcian, iako i Zydow kalendarze, książki żydowskie, iż nikomu onych w całym Xięstwie Warszawskim przedac, ani używać nie iest wolno bez wyciśnienia na nich stępla kraiowego; w przeciwnym albowiem razie przedaiący bez stępla, gdy od kogokolwiek doniesionym będzie, za niedopełnienie rozkazu, od każdey sztuki z wyżey wyszczególnionych, zapłąci po talarow dwadzieścia, Nro 20, z których iedna połowa delatorowi, a drugą na Skarb przeznaczoną zostanie.

Zydzi, (których rok zaczyna się w miesiącu Wrześniu r. b.) ieżeli już sprowadzili dla siebie nowe Kalendarze, iako i xiążki żydowskie, pod tąż samą karą używac ich, ani przedawac nie powinni, bez wyciśnienia stępla Polskiego i opłatą od każdey po groszy Polskich ośm. — Wszystkie zaś stare xiążki w przeciągu naydaley ośmiu tygodni od daty ninieyszego obwieszczenia znieść powinni do zastęplowania, iako to: w Departamencie Krakowskim do Krakowa, w Lubelskim do Lublina, w Radomskim do Radomia, w Siedleckim do Siedlec, za opłatą tylko taką, iaka stęplarzom z ugody wypadnie.

Tym końcem każdemu Departamentowi po dwa stęple na groszy Polskich ośm różniące się od siebie, z których mnieyszy do kalendarzy Chrześcian, a większy do xiążek żydowskich, przesłanemi będą z biora jeneralnego Stępla. — Aby więc odtąd nikt się nie składał niewiadomością tego ostrzeżenia, ninieysze Urządzenie do publicznych podaie się Gazet, i trzy razy w nich ponowione będzie, iako też dla nietrzymaiących Gazet, po rogach

prynepalnych ulic przylepione zostanie. ——
Dan w Warszawie d. 31 Sierpnia 1810 roku.

(Pod.) *J. Węgleński, Min. Skarbu.*
J. Czyżewski, S. J. M. S.

Z Sztokolmu d. 21. Sierpnia.

W odnodze Finlandzkiey pokazały się wcienne okręty Angielskie.

Feldmarszałek i Wielkorządca, Hrabia Klingspor, poiechał do Oerebro.

Gdy głowne] działanie seymu szczęśliwie dokonane zostało, przeto w krotce seym przeniesie się z Oerebro do Sztokolmu gdzie odbywać się będzie do Października, do którego czasu J. Królewiczowska Mość nowy Następca tronu do naszey stolicy siedzie.

Od granic Tureckich d. 15. Sierpnia.

Woysko Rossyyskie działa w urodzayney i dobrze zaludnioney Bulgaryi, w rozciągłości naymniey 25 mil Niemieckich, to iest od Tszem aż do Warny tuż nad czarnem morzem. Warnę znaczącą bardzo twierdzę, 26,000 mieszkańcow liczącą, uważa Jenerał Cysarew. 10 14 mil na zachód od Warny leży rownie warowna Szumla, gdzie W. Wezyr stoi zawsze ieszcze w oszańcowanym obozie. Póki tego mieysca Rossyyskie woyska nie zdobędą, nie może naczelny ich Wodz Kamieński, iak sobie zakłada, postąpić przeciw Konstantynopolowi, zwłaszcza, iż prawy bok woyska Rossyyskiego nie iest ieszcze zabezpieczony, bo cała zachodnia część Bulgaryi znayduie się ieszcze aż do Dunaiu w ręku Tureckich, którzy napadać mogą z tyłu na woyska Rossyyskie.

Z Panczowy d. 23. Sierpnia.
(Z Gazety Prezburskiey.)

Podług nadeszłego dziś z Belgradu doniesienia przerwane na krotki czas nieprzyiacielskie kroki między Turkami i Serwianami rozpoczęły się na nowo. Turcy przerwali nieczynność i codziennie napadaią na Serwianow. Siła Turecka, iak Naczelnik Serwianow Czerny donosi radzie Belgradzkiey, pomnożyła się znacznie pod Nissą: 4 baszow przybyło do woyska Wezyra pod Nissą. Woysko Tureckie zamyśla czynić poruszenia nietylko przeciw Serwianom, ale i przeciw Rossyanom w Krainie. Poczyniono iednak wszelkie przygotowania do zabronienia Turkom przeprawy przez rzękę Morawę.

Naynowsze doniesienia z Bukaresztu zaprzeczaią wiadomość, iakoby Rossyanie opanowali Ruszczuk; w drugim szturmie miano ich owszem z znaczną stratą odeprzeć. Podług wyznania podrożnych nie iest małą rzeczą opanować to miasto, liczy bowiem 40,000 mieszkańcow Chrześciańskich i tyleż Tureckich.

Z Tryestu d. 16. Sierpnia.

Zawinął tu zbroyny półgalarek Królewski l'Entreprise, pod sprawą Kapitana Berlingieri, który zaprowadził szczęśliwie do Pora oddział statkow naładowanych działami i różnemi potrzebami woiennemi, a tu 22 okrętow kupieckich rozmaitey wielkości i z rozmaitemi towarami iprzyprowadził z portow Istryi.

Z Szwaycaryi d. 11. Sierpnia.

Gdy Cesarsko Francuzki Rezydent powrócił z Paryża do Rzplitey Walezyyskiey, oświadczył w Sirten Radzie Stanu, że Cesarz Pan iego uważa rząd tey Rzplitey za niedostateczny, wzywa go zatem, ażeby wysłał deputacyą do Paryża. Deputacya ta przeiechała iuż d. 6 przez Vivis do Paryża.

Z Wrocławia d. 1. Września.

Podług pewnych wiadomości, spodziewany tu Król nasz dnia 8 b. m. Dziś wyiechał z Charlottenburga, a towarzyszą mu kanclerz stanu Hardenberg i J. Kökritz.

Dnia 10 *i* 11 *Września* 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

	Przednie.	*Srednie.*	*Poślednie*
W bankocetl.:	*Złp. gr.*	*Złp. gr.*	*Złp. gr*
Korzec Pszenicy	80 —	76 —	66 —
— Żyta	56 —	52 —	50 —
— Jęczmienia	44 —	40 —	36 —
— Grochu	50 —	48 —	— —
— Owsa	32 —	30 —	28 —
— Jagieł	132 —	120 —	112 —
— Rzepaku	80 —	72 —	— —

DONIESIENIA.

Rada Szkoły Głów. Krak. po ukończonem spisaniu xiążek pozostałych pod Cenzurą bywszego Rządu, niniejszym wzywa wszystkich, maiących prawo do tychże, aby z dowodami wykazuiącemi prawo własności, raczyli się udać do W. X. Kudrewicza, Dziekana wydziału Teologii mieszkaiącego na ulicy Wiślney, Nro. 274 i od tegoż takowe xiążki (ieżeliby się rzeczywiście znaydowały) odebrać zechcą, a to w przeciągu naydaley do 24 Czerwca roku przyszłego 1811. — Dan na Sessyi Rady Szkoły Głów. d. 18 Lipca 1810.

M. Szymański, S.S. G. K.

Jakób Strozik, z miasteczka Skawiny w cyrkule Myślinickim, wzięty został w roku 1797 na żołnierza do woyska Austryackiego. Gdy pozostała żona Weronika Strozikowa nie ma od tego czasu żadnego od niego zgłoszenia, i nie wie czy żyie lub zginął; uprasza zatem, aby, ieżeliby kto wiedział o śmierci lub zyciu iego, raczył donieść przez miłość bliźniego do Kantoru Gazety Krakowskiey.

Prezes Trybunału Cywilnego 1szey Instancyi Departamentu Krakowskiego podaie do wiadomości, iż gdy mianowani od JW. Ministra Sprawiedliwości Urzędnicy w Etacie sądowym Departamentu Krakowskiego, iako to: Ur. Hipolit Sierakowski, Pisarz Sądu Pokoiu w Powiecie Olkuskim; Franciszek Wiśniowski, Pisarz sądu Pokoiu w Powiecie Krzeszowskim; Michał Rozłucki, Podpisarz Sądu Pokoiu Powiatu Hebdowskiego; Stanisław Korytko, Podpisarz Sądu Pokoiu Powiatu Szydłowskiego; Jędrzey Kossowski, Notaryusz Powiatu Hebdowskiego; Mikołay *Kostrzycki*, Kancellista przy Sądzie Pokoiu Pow. Olkuskiego, Ignacy Wszerowski, Burgrabia Sądu Pokoiu, Pow. Krzeszowskiego; Stanisław Miialski, Patron przy Trybunale Krakowskim. Do tych czas po odebraniu Dekretow mianowań swoich i wykonania przysięgi się nie zgłosili, a mieysce pomieszkania ich nie iest wiadome. Przeto wzywaią się, aby w przeciągu cztered tygodni się insynuowali, inaczey JW. Ministrowi doniesieni będą, i skutki ztąd wynikaiące sami sobie przypiszą.

Dan w Krakowie d. 29 Sierpnia 1810 roku.

Nikorowicz Prezes.

Matakiewicz Sekretarz.

Sąd Sprawiedliwości Kryminalny Departamentow Krakowskiego i Radomskiego.

Podaie do publiczney wiadomości, że Podsędkowie Kryminalni w Jędrzejowie W. Głombik, w Sandomierzu W. Godlewski, w Radomiu W. Raciborski, dnia 1go Września b. r. znaydować się maią, w interessach tedy do tego wydziału należących tam się udawać należy.

W Krakowie d. 24 Sierpnia 1810.

Piekarski.

J. Rogalski.

Ces. Król. Szlachecki Sąd Lwowski sukcessorom Tomasza Tyszkowskiego, iako to: Xiędzu Mikołaiowi Izdebskiemu, Teodorowi Jordanowi, Andrzeiowi Kuczkowskiemu, Michałowi Kochanowskiemu, Antoniemu Niemierzycowi, Maryannie Otwinowskiey i sukcessorom Mikułowskiego, Jozefowi Rudnizkiemu, Kazimierzowi Strzyżowskiemu, Sołtykowi Kasztelanowi, Tarłom braciom i siostrom, Franciszkowi Zielińskiemu, czyli iego dziedzicom i Xiędzu Sebastyanowi Sierakowskiemu, nieprzytomnym i z mieysca pomieszkania nieznanym, także z pomiędzy sukcessorow Katarzyny niegdyś Kossakowskiey, Maryannie Grabowskiey w kraiach zagranicznych mieszkaiącey, niniejszym sądowym obwieszczeniem, to iest, Edyktem czyni wiadomo: iż ze strony massy sukcessyonalney po niegdyś zmarłym Stanisławie Kossakowskim, ustanowieni dóbr Administratorowie, Jan Jordan i Władysław Komar, także prawny zastępca massy krydalney Prota

Potockiego Adwokat Moszyński pod d. 1 Września 1808 do Nru 28,528, tudzież pod d. 21 Maia 1809 do Nru 17,274 do tegoż Sądu swe prożby wnieśli o podniesienie przez swyż rzeczonych wierzycieli summ onym z wyżey rzeczony massy sukcessyonalney należących. — Przeto Sąd wyżey wspomniony do takowey prośby przychylaiąc się, procz wierzycieli w tym kraiu osiadłych, i z mieysca ich mieszkania znanych, dalszym wierzycielom massy kaydalney Prota Potockiego na wniesionych do massy sukcessy nalney Kossakowskiego summach 1,630,427 zł. pol. 20 gr. wynoszących, umieszczonym, a do tych czas o odebranie kapitałow swoich, niezgłaszaiącym się, iako to: sukcessorom Tomasza Tyszkowskiego, w summie 85,185 złp. Xiędzu Mikołaiowi Izdebskiemu w summie 339 dukat. 18 złp. 29 gr. to iest, rachuiąc dukat po 19 złp. 6459 złp. 29 gr. Teodorowi Jordanowi w summie 330 duk. 16 złp. 22 gr. czyli 6286 złp. 22 gr. Jędrzeiowi Kuczkowskiemu w summie 352 dukat. 12 złp. 16 1/2 gr. czyli 6700 złp. 16 gr. Michałowi Kochanowskiemu w summie 836 duk. 13 złp. 28 gr. to iest: 15,897 złp. 28 gr. Antoniemu Niemierzycowi w summie 679 duk. 16 zł. pol. 27 gr. Maryannie Ottwinowskiey i sukcessorom Mikułowskiego w summie 321 duk. 4 złp. 29 gr. czyli 6103 złp. 29 gr. Jozefowi Radnickiemu w summie 719 duk. 6 złp 20 1/2 gr. czyli 13,667 złp. 20 1/2 gr. Kaźmierzowi Strzyżewskiemu w summie 918 duk. 11 złp. 29 gr. czyli 17,453 złp. 29 gr. W. Xiędzu Sebastyanowi Sierakowskiemu w summie 692 duk. 2 złp. 2 gr. czyli 13,150 złp. 2 gr. Kasztelanowi Sołtykowi w summie 417 duk. 12 złp. 5 gr. czyli 7935 złp. 5 gr. Tarłom braciom i siostrom w summie 467 duk. 1 złp. 27 gr. czyli 8884 złp. 27 gr. Franciszkowi Zielińskiemu czyli iego dziedzicom w summie 7206 duk. 16 złp. 10 gr. czyli 136,930 złp. 10 gr. także sukcessorom Katarzyny Hrabiny Kossakowskiey na dobrach sukcessyonalnych ś. p. Stanisława Kossakowskiego tabularnie zabezpieczoney, iako to: Maryannie Hrabinie Grabowskiey za granicą w wsi Teolin w Litwie w powiecie Imperatorsko-Rossyyskim Wołkoweckim mieszkaiącey w summie 20,000 i 60 000 złp. Summy te sądownie wypowiada, z tem ostrzeżeniem, iż gdyby powyżey rzeczeni wierzyciele swoich dopiero wytkniętych kapitałow w przeciągu dni 90 przez prożbę na czyście ułożoną i do tuteyszego Sądu podać się maiącą nie podnieśli, rzeczone kapitały w sądowym depozycie od massy sukcessyonalney Stanisława Kossakowskiego odłączone, na imie wierzycieli, którym przynależą, w xięgi depozytowe wpisane i na imie tychże wierzycieli tamże zachowane będą, a tak summy te bezużytecznie z ich szkodą w depozycie pozostaną, prowizye zaś dalsze od nich narość mogące ustaną. O tem ninieyszym rozporządzeniu uwiadomiaią się przez obwieszczenie wszyscy powyżey wyliczeni wierzyciele, stanowiąc każdemu do tey czynności sądowego zastępcę, i tak: Maryannie Hrabinie Grabowskiey w osobie Adwokata Minasiewicza, Franciszkowi Zielińskiemu czyli iego sukcessorom, iako też i W. Xiędzu Sebastyanowi Sierakowskiemu w osobie Adwokata Chrystianiego, któremu za substytuta Adwokat Manugiewicz dodaie się, a sukcessorom Tomasza Tyszkowskiego w osobie Adwokata Olszewskiego, innym zaś w osobie Adwokata Skolimowskiego z tym dodatkiem, iż termin 90 dni do odebrania rzeczonych kapitałow przeznaczony, od dnia zawieszenia w mieyscu sądowym ninieyszego obwieszczenia, ma być rachowanym. Na ostatek obwieszczenie ninieysze do gazet Lwowskich, Wiedeńskich, Krakowskich i Warszawskich podaie się. Dan w Lwowie d. 7 Sierpnia 1809.

Każdemu, komu o tem wiedzieć należy ninieyszym z strony Sądu tuteyszego wiadomo się czyni, iż w depozycie Sądu tego znayduie się kwota 40 zł. pol. w srebrney monecie, która z bankocetla roku 1810 znalezionego, pochodzić ma; a gdy dotąd właściciel tey summy nie iest wiadomy, wzywa się przeto każdy, do takowey prawo sobie rościć mogący, aby w przeciągu roku iednego od dzisieyszey datty począwszy tu się zgłosił, i prawo własności udowodnił, inaczey po upłynionym czasie zadawnienia, stosownie do przepisow, ta skarbowi publicznemu przysądzona będzie.

Piekarski.

Z Rady Sądu Kryminalnego Krakowskiego d. 11 Sierpnia 1810.

J. Rogalski.